

15 februari 2018 - nummer 6 - jaargang 2017 - 2018

## Inhoud

### Uitgelicht...

[Kritisch rapport Europese Ombudsman over transparantie in het Europese wetgevingsproces](#)

[Eerste Kamer reageert op brief aangepast boetebeleid Europese Commissie](#)

[Eerste Kamer spreekt met deskundigen over toekomst van de Economische en Monetaire Unie \(EMU\)](#)

### Nieuws uit de Kamer

[Schriftelijke vragen over herzieningsvoorstel EU-aardgasrichtlijn](#)

[GroenLinks-fractie stelt nadere vragen over uitvoering Europese migratieagenda](#)

[Schriftelijke vragen over Europese minister van Financiën en Europees Monetair Fonds](#)

[EU-begroting: regering beantwoordt vragen Kamer over eigen middelen EU en kortingensystematiek](#)

### Nieuws uit Europa

[Commissie presenteert in het EP strategie uitbreiding naar Westelijke Balkan](#)

### Signalering

[Nieuwe Europese voorstellen](#)

---

## Uitgelicht...

### Kritisch rapport Europese Ombudsman over transparantie in het Europese wetgevingsproces

13 februari 2018 - Op 13 februari 2018 heeft de Europese Ombudsman, Emily O'Reilly, een kritisch rapport gepubliceerd met aanbevelingen voor de Raad over transparantie in het wetgevingsproces. De Europese Ombudsman stelt in het rapport vast dat er in de praktijk sprake is van 'maladministration' door de Raad, wanneer zij optreedt als medewetgever.

Uitgangspunt van het rapport is onder andere dat EU-burgers het recht hebben om deel te nemen aan het democratisch bestel van de Unie en daarvoor moet het wetgevingsproces voldoende transparant zijn. Ook kan het openbaar maken van besluitvorming, volgens de Ombudsman, bijdragen aan het reduceren van de verdere vervreemding van de burger tot de EU.

De Ombudsman concludeert echter in het algemeen dat de Raad zich in de huidige praktijk van het publiek maken van Raadsdocumenten die deel uitmaken van het wetgevingsproces, niet voldoende houdt aan de openbaarheid van het wetgevingsproces. De Ombudsman heeft in het bijzonder ook kritiek op het feit dat de Raad ervoor kiest om lidstaatnamen niet systematisch te vermelden in Raadsdocumenten en concludeert dat de Raad bovendien disproportioneel gebruik maakt van de mogelijkheid om Raadsdocumenten met de markering 'Limité' te voorzien.

De Ombudsman dringt dan ook aan op het vermelden van lidstaatnamen in voorbereidende documenten van Raadswerkgroepen, het ontwikkelen van duidelijke en kenbare criteria voor de markering Limité op Raadsdocumenten en het geregeld herzien van de Limité markering op documenten in een vroeg stadium en nog voor de uiteindelijke aanvaarding van wetgeving, inclusief voorafgaand aan informele onderhandelingen in een triloo.

De Ombudsman geeft de Raad tot slot ook verschillende verbeterpunten mee.

Aan het rapport ging een onderzoek vooraf en een openbare raadpleging. De commissies EUZA en I&A/JPZ hebben een bijdrage geleverd aan de raadpleging in de vorm van een overzicht van de commissiestandpunten en -vragen aan de regering inzake openbaarheid van Raadsdocumenten en transparantie van het Europese wetgevingsproces. Ook trok de Eerste Kamer samen met de Tweede Kamer op in een initiatief gericht aan Europese instellingen om concrete maatregelen te nemen ten aanzien van transparantie in het Europese wetgevingsproces.

### **lees meer**

[Aanbevelingen Europese Ombudsman inzake transparantie in het wetgevingsproces](#)

### **zie eerder**

[Inzet Eerste Kamer voor meer openbaarheid Europees wetgevingsproces \(nieuwsbrief EUupdate nr. 5 - 2017 - 2018\)](#)

## **Eerste Kamer reageert op brief aangepast boetebeleid Europese Commissie**

15 februari 2018 - De Eerste Kamer heeft een reactie gegeven op de brief van de minister voor Rechtsbescherming en de minister van Buitenlandse Zaken van 13 december 2017 over het aangescherpte boetebeleid van de Europese Commissie.

Dit beleid houdt in dat bij het niet-tijdig implementeren van een richtlijn door een lidstaat, de Europese Commissie het Hof van Justitie van de EU zal verzoeken naast een dwangsom ook een boete op te leggen. Deze boete kan in de miljoenen euro's lopen. Gelet op dit beleid, vragen de beide bewindspersonen de medewerking van de Eerste Kamer om te late implementatie van richtlijnen te voorkomen. Zij noemen een viertal punten waar de Kamer op moet letten: de prioriteit van implementatiewetgeving, de zuivere implementatie, het niveau van de regelgeving en de lastenluwe implementatie.

De Kamer heeft in haar brief van 13 februari 2018 een reactie gegeven. Onder meer schrijft zij dat zij het beeld wil vermijden dat de Eerste Kamer zorgt voor vertraging binnen implementatietrajecten. Uit recente cijfers is namelijk gebleken dat de Kamer implementatiewetgeving met voortvarendheid behandelt.

De bewindspersonen betogen in hun brief dat het opnemen van een algemene delegatiegrondslag in een wet in formele zin eerder wenselijk en toelaatbaar kan zijn bij implementatiewetgeving dan bij wetgeving van zuiver nationale herkomst het geval is. De Kamer heeft hierop gereageerd door aan te geven dat deze zienswijze op gespannen voet staat met het beginsel van het primaat van de nationale wetgever. Door het opnemen van een algemene delegatiegrondslag wordt de Kamer immers buitenspel gezet. Zij verzoekt de bewindslieden dan ook uiterst terughoudend te zijn met het opnemen van dergelijke grondslagen.

Tot slot geeft de Kamer een reactie op de suggestie van de bewindspersonen, dat de Kamer zich meer moet richten op de fase vóór de totstandkoming van Europese regelgeving. De Kamer is van oordeel dat deze voorfase weinig transparant is, omdat de regering vaak summier aandacht besteedt aan de lopende onderhandelingen. Zij vraagt dan ook aan de bewindspersonen of zij in dat kader voornemens zijn bijzondere aandacht te besteden aan de transparantie in het Europese wetgevingsproces.

De bewindspersonen is gevraagd uiterlijk 9 maart 2018 een reactie te geven op de brief van de Kamer.

## **Eerste Kamer spreekt met deskundigen over toekomst van de Economische en Monetaire Unie (EMU)**

21 februari 2018 - De vaste commissie voor Financiën en de vaste commissie voor Europese Zaken hebben op dinsdag 13 februari 2018 een openbare deskundigenbijeenkomst gehouden over de toekomst van de Economische en Monetaire Unie (EMU).

De aanleiding voor deze deskundigenbijeenkomst was de brede discussie over de toekomst van de EMU, die momenteel op Europees en op nationaal niveau wordt gevoerd. De Europese Commissie leverde in mei 2017 een nieuwe bijdrage aan dit debat met de publicatie van de [discussienota over](#)

de verdieping van de Economische en Monetaire Unie, die in december 2017 heeft geresulteerd in enkele concrete (deels wetgevende) voorstellen die de komende maanden in Raadsverband worden besproken. Daarnaast heeft de Commissie in oktober 2017 de publicaties COM(2017)591 en 592 in het kader van de voltooiing van de bankenunie uitgebracht.

Door het spreken met de deskundigen beoogden de aanwezige senatoren meer overzicht en inzicht ten aanzien van de diverse voorstellen te krijgen en tevens kennis te nemen van de verschillende visies op de toekomst van de euro. Ook diende de bijeenkomst als een voorbereiding op de Algemene Europese Beschouwingen waarover het debat op dinsdag 13 maart met de regering zal worden gevoerd. Tijdens de bijeenkomst werden drie thema's besproken. Per thema gaven enkele deskundigen een korte inleiding met hun visie op het onderwerp, waarna er ruimte was voor vragen van de aanwezige senatoren.

Het eerste thema betrof de economische, monetaire en begrotingsunie. Centraal stonden de economische beleidscoördinatie binnen de EMU, begrotingsdiscipline en de beschikbare en gewenste instrumenten voor stabilisatie in het geval van economische schokken. De heer Carlo Trojan van de Adviesraad voor Internationale Vraagstukken lichtte in zijn inleiding enkele stappen toe die genomen zouden kunnen worden voor verdieping van de muntunie. De heer Hans Vijlbrief, voorzitter van de Eurogroep Werkgroep, gaf een toelichting op de recente 'decembervoorstellen' van de Europese Commissie voor verdieping van de EMU. Mevrouw Laura van Geest, directeur van het Centraal Planbureau, ging in op het belang van solide begrotingen in de lidstaten en het te voeren begrotingsbeleid. De heer André ten Dam, onafhankelijk euro-onderzoeker, pleitte voor een flexibele monetaire structuur, waarin lidstaten de mogelijkheid van een eigen wisselkoers en renteflexibiliteit hebben.

Het tweede thema van de bijeenkomst was het bestuur van de economische en monetaire unie, in het bijzonder de effectiviteit hiervan, het huidige en gewenste toekomstige institutionele kader en de wijze van democratische verantwoording binnen de EMU. Mevrouw Michal Diamant, auteur van *Het budgetrecht van het Nederlandse parlement in het licht van het Europees economisch bestuur* gaf een inleiding op dit thema. Tevens was er een bijdrage van de heer Pieter de Gooijer, Nederlands ambassadeur in Frankrijk. Hij ging in op de onwikkeling van de Franse positie in het debat over de EMU sinds het aantreden van president Macron.

Mevrouw Joanne Kellermann, bestuurslid van de Single Resolution Board, stelde in haar inleiding bij het derde thema 'de financiële unie: bankenunie en kapitaalmarktunie' dat ten aanzien van de vervolmaking bankenunie nog het nodige werk te verzetten is, waaronder het verwezenlijken van een algemene achtervang bij het Single Resolution Fund. In navolging van mevrouw Kellermann pleitte ook de heer Dirk Schoenmaker, hoogleraar banking and finance aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, voor het voltooiën van de bankenunie.

### **lees meer**

[Videoverslag van de deskundigenbijeenkomst](#)

[Zie ook dossier E170014 op de Europapoort](#)

[Zie ook dossier E180002 op de Europapoort](#)

[Zie ook dossier E180003 op de Europapoort](#)

[Zie ook dossier E180004 op de Europapoort](#)

[Zie ook dossier E180005 op de Europapoort](#)

[Zie ook dossier E180006 op de Europapoort](#)

### **zie eerder**

[Eerste Kamer organiseert deskundigenbijeenkomst over toekomst van de EMU \(nieuwsbrief EUpdate nr. 5 - 2017 - 2018\)](#)

## **Nieuws uit de Kamer**

### **Schriftelijke vragen over herzieningsvoorstel EU-aardgasrichtlijn**

30 januari 2018 - De leden van de GroenLinks-fractie hebben aan de regering vragen gesteld over het Europees richtlijnvoorstel omtrent gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en over het daarbij behorende [BNC-fiche](#).

De Europese Commissie heeft dit voorstel op 9 november 2017 gepubliceerd en stelt hierin voor de bestaande EU-gasrichtlijn [2009/73/EG](#) te wijzigen. Het doel van het amendement is om de bestaande gasrichtlijn aan te vullen en te verduidelijken dat de kernbeginselen van de EU-energiewetgeving van toepassing zullen zijn op alle gaspijpleidingen van en naar derde landen tot de grens van de jurisdictie van de EU. Dit zou ervoor zorgen dat alle belangrijke pijpleidingen die het EU-grondgebied binnenkomen voldoen aan de EU-regels, in dezelfde mate van transparantie worden beheerd, toegankelijk zijn voor andere exploitanten en dat ze efficiënt worden gebruikt. De Commissie wil zo bereiken dat gaspijpleidingen met derde landen in principe aan dezelfde spelregels onderhevig zijn als gaspijpleidingen tussen lidstaten.

In de brief aan de regering stellen de leden van de GroenLinks-fractie onder andere vragen over de negatieve beoordeling van de regering op dit voorstel, met name met betrekking tot het toepassen van EU-regels op een bedrijf als Gazprom en de Nordstream 2-pijpleiding.

De [brief](#) is op 30 januari 2018 naar de minister van Economische Zaken en Klimaat gestuurd.

### **lees meer**

[Zie dossier E180001 op de Europapoort](#)

## **GroenLinks-fractie stelt nadere vragen over uitvoering Europese migratieagenda**

7 februari 2018 - De leden van de fractie van GroenLinks hebben op 7 februari 2018 [nadere schriftelijke vragen](#) gesteld aan de staatssecretaris van Justitie & Veiligheid (J&V) over de uitvoering van de Europese migratieagenda. De leden van de SP-fractie hebben zich hierbij aangesloten.

De staatssecretaris van J&V heeft op 22 januari jl. antwoord gestuurd op eerdere vragen van de fracties van PVV en GroenLinks ([34215, AC](#)) over de uitvoering van de Europese migratieagenda. De GroenLinks-fractieleden hebben naar aanleiding hiervan nadere vragen over onder andere de Libische kustwacht, onderhandelingen over het 'veilig derde landen'-concept en de inzet van de regering hierbij en ook over de EU-Trustfonds voor Afrika.

De mededeling inzake de uitvoering van de Europese migratieagenda is op 27 september 2017 door de Europese Commissie gepubliceerd en behelst een tussentijdse evaluatie van wat tot nu toe is bereikt met de uitvoering van de Europese migratieagenda. Daarnaast geeft de mededeling nieuwe initiatieven van de Commissie op een aantal belangrijke punten en geeft ze aan waar de komende maanden verdere inspanningen nodig zijn.

### **lees meer**

[Zie dossier E170030 op de Europapoort](#)

## **Schriftelijke vragen over Europese minister van Financiën en Europees Monetair Fonds**

13 februari 2018 - Met het zogenoemde '[decemberpakket](#)', gepubliceerd op 6 december 2017, heeft de Europese Commissie een nieuwe, concrete stap gezet in het debat over de toekomstige verdieping van de Economische en Monetaire Unie (EMU).

De [mededeling](#) met betrekking tot het aanstellen van een Europese minister van Financiën, het [voorstel](#) voor de oprichting van een Europees Monetair Fonds en de op 19 januari 2018 ontvangen [BNC-fiches](#) van de regering hierover, vormden voor de leden van de SP-fractie in de commissies Financiën en Europese Zaken aanleiding om op 31 januari 2018 in [schriftelijk overleg](#) te treden met de regering.

De leden van de fractie van de SP geven in de [brief](#) aan de regering aan dat zij een Europese minister van Financiën, zoals voorgesteld door de Commissie, onwenselijk vinden. Zij zijn er niet van overtuigd dat het creëren van een Europese minister van Financiën de democratische legitimiteit van de EU zal versterken, maar verwachten dat deze nieuwe minister er juist toe zal leiden dat het democratisch tekort wordt vergroot. Zij vragen de regering wat deze doet om in Brussel weerstand aan dit plan te bieden en welke ideeën de regering heeft om de rol van nationale parlementen in het bestuur van de EMU te versterken.

Ook hebben de leden van de SP-fractie vragen gesteld bij het voorstel van de Europese Commissie om - naar voorbeeld van het IMF - het huidige Europees stabiliteitsmechanisme (ESM) om te vormen tot een Europees Monetair Fonds (EMF). Dit EMF zou lidstaten in financiële nood te hulp kunnen schieten, maar zou ook als achtervang moeten dienen voor het Gemeenschappelijk Afwikkelingsfonds dat wordt ingezet bij de afwikkeling van noodlijdende banken. Wat zou de maximale omvang van zo'n 'backstop' voor de afwikkeling van banken mogen zijn, zo vragen de leden van de SP-fractie aan de regering.

De leden van de vaste commissie voor Financiën en de vaste commissie voor Europese Zaken hebben de regering gevraagd om de vragen binnen vier weken te beantwoorden.

#### **lees meer**

[Zie ook dossier E180006 op de Europapoort](#)

[Zie ook dossier E180002 op de Europapoort](#)

[Zie ook dossier E170014 op de Europapoort](#)

#### **zie eerder**

[Eerste Kamer neemt deel aan debat over toekomst van de Economische en Monetaire Unie \(nieuwsbrief EUpdate nr. 4 - 2017 - 2018\)](#)

### **EU-begroting: regering beantwoordt vragen Kamer over eigen middelen EU en kortingensystematiek**

13 februari 2018 - De minister van Financiën heeft op 31 januari 2018 de [beantwoording](#) van de [vragen](#) van de leden van de vaste commissies voor Financiën en Europese Zaken over de discussienota over de toekomst van de EU-financiën ([COM\(2017\)358](#)) naar de Eerste Kamer gestuurd.

In deze discussienota heeft de Europese Commissie in juni 2017 een eerste aanzet gedaan voor een debat over de modernisering van de huidige EU-begroting door enkele opties te schetsen voor onder meer de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, het cohesiebeleid en een stelsel van 'eigen' middelen van de EU. Met het gevoerde schriftelijke overleg met de regering heeft de Eerste Kamer zich gemengd in dit Europese debat over de toekomst van de EU-begroting.

In de beantwoording van de vragen van de leden van de fracties van de PvdA en D66, benadrukt de regering terughoudend te staan ten aanzien van nieuwe eigen middelen voor de financiering van het Meerjarig Financieel Kader (MFK), of die nu door de lidstaten worden afgedragen of door de Europese Commissie direct worden geïnd, omdat dit het MFK mogelijk nog complexer en minder transparant kan maken. Tevens geeft de regering aan dat het invoeren van een eigen middel onder zeggenschap van de Europese Commissie op gespannen voet staat met de exclusieve bevoegdheid van de lidstaten op het terrein van directe belastingen.

De regering gaat tevens in op de vragen van de leden van de fracties van PvdA en D66 over het idee van de Europese Commissie om tegen de achtergrond van de Brexit, de permanente kortingen op de afdrachten van enkele van de EU-lidstaten te beëindigen. De Nederlandse regering geeft aan bij het standpunt te blijven dat een onevenredige betalingspositie ten opzichte van de positie van lidstaten met een vergelijkbaar welvaartsniveau gecorrigeerd dient te worden. "Het ligt in de rede dat zolang Nederland substantieel meer betaalt dan vergelijkbare landen een correctie van een excessieve betalingspositie gerechtvaardigd is."

De commissies Financiën en Europese Zaken besloten op 8 februari 2018 om de brief van de regering voor kennisgeving aan te nemen.

#### **lees meer**

[Zie dossier E170014 op de Europapoort](#)

## **Nieuws uit Europa**

### **Commissie presenteert in het EP strategie uitbreiding naar Westelijke Balkan**

21 februari 2018 - Dinsdag 6 februari presenteerde de Commissie haar uitbreidingsstrategie voor de Westelijke Balkan in de plenaire vergadering van het Europees Parlement.

“Het Europees project is niet af zonder de Westelijke Balkan-landen,” aldus Commissaris Hahn. “Het is een geostrategische investering in een sterk, verenigd Europa, gebaseerd op gedeelde waarden: we moeten geen vacuüm aan onze grenzen open laten waar anderen inspringen.” De uitbreidingsstrategie biedt perspectief op toetreding in 2025 voor Montenegro, Servië, Albanië, Macedonië, Bosnië Herzegovina en Kosovo, mits zij aan de voorwaarden voldoen. Voor de EU is het belangrijk dat zij ook klaar is voor uitbreiding, zowel op institutioneel als financieel vlak.

De meeste fracties in het Europees Parlement verwelkomden de uitbreidingsstrategie, die is gestoeld op zes pijlers met concrete voorstellen op het gebied van versterking van de rechtstaat, veiligheid, migratie, sociaal-economische ontwikkeling, connectiviteit en verzoening. Volgens de EVP, S&D en de Groenen is een stabiele, veilige en welvarende Unie niet mogelijk zonder integratie van de Westelijke Balkan. De politieke groepen wezen echter ook op het vele werk dat de zes landen voor de boeg hebben, voordat zij kunnen toetreden tot de EU.

Georganiseerde misdaad, corruptie, grensconflicten en het ondermijnen van Europese waarden als respect voor de LGBTI-gemeenschap in de aspirant kandidaat-lidstaten, werden genoemd als punten van zorg. De EU moet echter ook zorgen dat zij klaar is voor de uitbreiding, benadrukt de Commissie. Er moeten voldoende fondsen vrijgemaakt worden om de landen adequate pre-toetredingssteun te kunnen bieden. Ook zal de Commissie mogelijkheden onderzoeken om vaker met gekwalificeerde meerderheid te stemmen in de Raad, zodat het besluitvormingsproces in de EU efficiënter wordt. Tot slot presenteert de Commissie in oktober 2018 een initiatief om inbreuken op de rechtstaat in lidstaten effectiever aan te pakken.

Op 17 mei vindt de EU-Westelijke Balkan top plaats in Sofia, Bulgarije.

## Signalering

### Nieuwe Europese voorstellen

21 februari 2018 - De Eerste Kamer maakt voor haar Europese werkzaamheden wekelijks een overzicht van recent gepresenteerde Europese voorstellen. Dit overzicht bevat links naar de meest recente overzichten, verdeeld naar directoraat-generaal én naar de commissie in de Eerste Kamer die erover gaat.

De betreffende commissie besluit of een Europees voorstel nader wordt bestudeerd. Besluit een commissie een Europees voorstel inhoudelijk te behandelen, dan wordt op de Europapoort - de Europese website van de Eerste Kamer - een apart dossier aangemaakt.

Heeft u als lezer van deze EUpdate commentaar op een Europees voorstel? Maak dan gebruik van het contactformulier op de commissiepagina's van de Europapoort.

### lees meer

[Week 5](#)

[Week 6](#)

[Week 7](#)

### Colofon

Via deze [link](#) kunt u zich vrijblijvend aanmelden als lezer van EUpdate.

Deze nieuwsbrief biedt actuele informatie in het kader van de parlementaire controle van de Eerste Kamer op het Europese beleids- en wetgevingsproces. Tevens geeft deze nieuwsbrief voor belangstellenden inzicht in de wijze waarop de Eerste Kamer haar controlerende taken uitvoert en informatie over de voortgang op actuele beleidsterreinen.

Via elektronische links biedt de nieuwsbrief direct toegang tot openbare documenten en dossiers.

De EUpdate verschijnt driewekelijks.

De nieuwsbrief wordt samengesteld door de ambtelijke staf van de Eerste Kamer.

Aan de informatie in deze nieuwsbrief kunnen geen rechten worden ontleend.  
Vragen en suggesties over de inhoud kunt u mailen aan de redactie.